

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2022 r.

PAN WOJCIECH KRAWCZYK
DYREKTOR DEPARTAMENTU STRATEGII I
PLANOWANIA TRANSFORMACJI
KLIMATYCZNEJ
MINISTERSTWO KLIMATU I ŚRODOWISKA

Dotyczy: Opiniowanie projektu nowelizacji unijnego Rozporządzenia nr 517/2014 w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych

Szanowny Panie Dyrektorze,

APPLiA jest jedyną reprezentacją producentów oraz importerów AGD w Polsce, w tym dostawców wentylatorów, klimatyzatorów oraz pomp ciepła. Zrzeszamy firmy zatrudniające ponad 30 tys. osób, które na co dzień współpracują z tysiącami poddostawców z całego świata. Nasz przemysł jest liderem w całej Europie, dostarczając 35 mln urządzeń do kilkudziesięciu krajów. Reprezentowane przez nas firmy każdego roku inwestują w Polsce ponad 1 mld zł rocznie.

Poniżej pragniemy przekazać nasze uwagi do projektu nowelizacji unijnego Rozporządzenia nr 517/2014 w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych (HFC, f-gazy), w wersji zaproponowanej przez Komisję Europejską w kwietniu 2022 r. (dalej „Projekt f-gazowy”).

Aktualne przepisy UE w zakresie f-gazów zakładają ambitny plan redukcji wykorzystania gazów HFC w sprzęcie jako czynnik chłodniczy aż o 79% do roku 2030. Nowa propozycja Komisji UE idzie jeszcze dalej wprowadzając *de facto* mechanizm wycofania z produkcji niektórych pomp ciepła oraz klimatyzatorów. **W naszej ocenie cel ten jest nierealny, oparty na niekompletnych danych rynkowych oraz sprzeczny z unijną strategią REPowerEU, w której pompy ciepła odegra**

kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego konsumentów (instalacja 30 mln pomp do 2030 r., w tym 10 mln w ciągu najbliższych 5 lat).

Uważamy, że okres trzech lat na technologiczną zmianę czynnika chłodniczego z HFC na łatwopalny propan we wszystkich klimatyzatorach i pompach ciepła jest zdecydowanie za krótki i nie uwzględnia potrzeb instalacji, transformacji łańcucha dostaw, opracowywania nowych komponentów, nie mówiąc już o względach bezpieczeństwa. Warto przypomnieć, że ostatnia zmiana, w której branża przeszła na obecną technologię trwała ponad 10 lat.

Producenci sprzętu AGD dostarczają nowoczesne produkty, które łagodzą skutki zmian klimatycznych oraz pomagają ograniczyć emisję dwutlenku węgla. Uważamy, że nasze wysiłki w obszarze technologii ogrzewania i chłodzenia budynków są zagrożone przez zbyt drastyczny mechanizm ograniczania stosowania f-gazów, który de facto staje się mechanizmem całkowitego wycofania tych substancji z produkcji.

Apelujemy do polskiego Rządu, aby poparł nasz postulat niezastrzania już obecnie obowiązującej ścieżki ograniczania stosowania f-gazów co najmniej do czasu osiągnięcia unijnych celów środowiskowych REPowerEU, tj. do roku 2030 r.

Poniżej szczegółowo omawiamy nasze uwagi.

1. Nierealistyczna ścieżka wycofywania f-gazów

Od momentu wprowadzenia w UE pierwszych regulacji f-gazowych w 2006 roku, przemysł AGD wspiera unijne cele w tym zakresie, a także aktywnie inwestuje w nowe technologie i podejmuje kolejne inwestycje. Jest to integralna część naszych wysiłków na rzecz redukcji emisji. Odchodząc od czynników chłodniczych o wysokim potencjale tworzenia efektu cieplarnianego (GWP), sektor AGD nieustannie dąży do zapewnienia energooszczędnych i jednocześnie przystępnych cenowo produktów wykorzystujących technologię pomp ciepła. Działania te wymagają dużych inwestycji, badań, planowania biznesowego czy przeprojektowania produktów. Wszystkie nasze dotychczasowe wysiłki w obszarze technologii ogrzewania i chłodzenia budynków są pod znakiem zapytania ze względu na propozycję nowego, zbyt drastycznego mechanizmu ograniczania stosowania f-gazów, który sam w sobie jest *de facto* mechanizmem całkowitego wycofywania f-gazów.

Proponowane szybkie i całkowite wycofywanie HFC drastycznie zmniejszyłoby dostępność krytycznych czynników chłodniczych dla pomp ciepła do ogrzewania i chłodzenia budynków oraz osłabiłoby wysiłki producentów w zakresie dalszych innowacji w procesach produkcyjnych i inwestycjach. Proponowane ograniczenie, które ma rozpocząć się w 2024 r., nie uwzględnia ostatnich realiów politycznych i gospodarczych. Harmonogram zaproponowany przez Komisję jest zbyt krótki z punktu widzenia czasu opracowania, dostosowania procesów produkcyjnych, gotowości rynkowej i dostępności opłacalnych alternatyw czynników chłodniczych dla niektórych produktów. Propozycja jest nierealistyczna i stanowi potencjalne zagrożenie dla procesu produkcyjnego pomp ciepła w budynkach. Obawiamy się, że doprowadzi również do zaniechania inwestycji producentów, którzy w ślad za strategią REPowerEU tylko w roku 2022 ogłosili inwestycje kilku miliardów złotych w zwiększenie mocy produkcyjnych w celu zaspokojenia przewidywanego popytu rynkowego oraz wsparcia celów politycznych.

Uważamy, że obecnie obowiązująca ścieżka ograniczania HFC (na mocy rozporządzenia UE nr 517/2014) nie powinna być zastrzana do co najmniej 2030 r. Pozwoliłoby to na zapewnienie wysokiego popytu na pompy ciepła oczekiwanego ze względu na cele REPowerEU. Warto także dodać, że już przy obecnych ograniczeniach w f-gazach Unia Europejska jest na dobrej drodze do wypełnienia międzynarodowego zobowiązania wynikającego z poprawki Kigali do protokołu montrealskiego.

1.1. Sprzeczność z celami REPowerEU

Proponowane wycofanie HFC w połączeniu z załącznikiem IV Projektu f-gazowego, który zawiera wykaz produktów i urządzeń z zakazem wprowadzania na rynek (art. 11 ust. 1, w szczególności pkt 17 i 18) jest nierealistyczne pod względem harmonogramu oraz sprzeczne z innymi istotnymi celami UE, takimi jak Zielony Ład, a ostatnio plan REPowerEU w kontekście zakładanego tam szybkiego zwiększenia instalacji pomp ciepła do ogrzewania i chłodzenia oraz podgrzewania wody.

Obecna sytuacja geopolityczna zmusiła UE do ponownego rozważenia odporności swojego systemu energetycznego, a tym samym doprowadziła do opublikowania planu REPowerEU w celu jak najszybszego wycofania się Europy z uzależnienia od rosyjskiego importu energii kopalnej. Plan ten przewiduje, że UE powinna „dążyć do podwojenia obecnego tempa wdrażania indywidualnych pomp ciepła, co w efekcie daje łącznie 10 milionów jednostek w ciągu najbliższych 5 lat”. Jednocześnie projekt nowelizacji rozporządzenia w sprawie f-gazów wymagałoby stopniowego wycofywania urządzeń pomp ciepła wykorzystujących f-gazy w nieosiągalnych terminach, tj. 2025 i 2027 r.

APPLiA jest zaniepokojona sprzecznymi planami między wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie f-gazów, który nakładałby zakazy na pompy ciepła do ogrzewania i chłodzenia budynków, a celami REPowerEU wzywającymi do masowego wdrożenia takiej technologii.

Uważamy, że wycofywanie obecnego rozporządzenia w sprawie f-gazów (UE) nr 517/2014 nie jest zgodne z celami REPowerEU. Sam projekt nowelizacji powstał w czasie, gdy nikt nie wyobrażał sobie, że UE rozważy tak masowe i przyspieszone wykorzystanie pomp ciepła w budynkach mieszkalnych. W związku z tym, mając na uwadze rzeczywiste obawy producentów dotyczące istniejących kwot, wzywamy decydentów, aby nie zaostrozali obecnego harmonogramu wycofywania HFC do czasu osiągnięcia celów REPowerEU w 2030 r.

1.2. Propan nie jest uniwersalnym zamiennikiem dla HFC

APPLiA z zadowoleniem przyjmuje postępy odnośnie lepszej kontroli czynników, w tym rozszerzenie zakresu rozporządzenia na wszystkie alternatywne płyny fluorowane w zakresie kontroli szczelności, odzyskiwania, szkoleń i certyfikacji.

Jednak sam Projekt f-gazowy opiera się na założeniach powszechnego stosowania propanu w wodnych pompach ciepła i pompach ciepła powietrze-powietrze o mocy niższej niż 12 kW już od roku 2024. Propozycja ta jest nierealistyczna, ponieważ obecnie liczba pomp ciepła powietrze-powietrze o mocy poniżej 12 kW wykorzystujących alternatywy dla f-gazu, takie jak propan (R290) jest bardzo ograniczona. Dlatego uważamy, że przestawienie całego rynku wodnych pomp ciepła na propan będzie wymagało co najmniej 15 lat. Jednak nawet w takim przypadku Projekt f-gazowy pozostanie niewykonalny w odniesieniu do pomp ciepła powietrze-powietrze oraz będzie również bardzo trudny do implementacji w podgrzewaczach wody z pompą ciepła, w szczególności tych hermetycznie zamkniętych.

1.3. Bezpieczeństwo przede wszystkim

Pragniemy podkreślić, iż propan (R290) jest gazem wysoce łatwopalnym (klasyfikacja A3, zgodnie z normą ISO 817). Jego stosowanie stwarza ryzyko w zakresie bezpieczeństwa, które reguluje norma IEC 60335-2-40 (zaktualizowana w maju 2022 r., ale wersja tej normy nie jest jeszcze zharmonizowana na poziomie europejskim). Nawet obecna wersja normy zharmonizowanej EN 60335-2-40 (wyd. 4.2) nie pozwala jeszcze na bezpieczne stosowanie propanu do wszystkich produktów przewidzianych przez Komisję w Projekcie f-gazowym. Poza tym, norma dotyczy jedynie bezpieczeństwa na etapie użytkowania produktu i nie odnosi się do kwestii bezpieczeństwa sprzętu na etapie transportu, konserwacji lub wycofania z eksploatacji

produktów (zwłaszcza odzysku). W ostatnich latach zaobserwowano wypadki na tych polach (pożary związane z nieprawidłową konserwacją i transportem urządzeń zawierających R290 w szczególności w Belgii i Niemczech), co świadczy o konieczności przeszkolenia całego sektora w zakresie użytkowania tego specyficznego gazu (ponad 1,5 mln instalatorów w Europie, nie wliczając firm zajmujących się odzyskiem i obróbką wycofanych z eksploatacji urządzeń).

1.4. Niewykonalne i niespójne założenia Projektu f-gazowego

APPLiA mocno kwestionuje założenia zastosowane w ocenie skutków regulacji będącej podstawą nowej propozycji harmonogramu wycofywania. Biorąc za przykład scenariusz opracowany dla klimatyzatorów typu *split* i pomp ciepła o mocy poniżej 12 kW nie wskazuje się w jaki sposób sektor mógłby racjonalnie i technicznie przejść na propan w ponad 96% urządzeń już do roku 2024. W rzeczywistości opracowanie przygotowane przez konsultanta zatrudnionego przez Komisję zakłada, że wszystkie klimatyzatory i pompy ciepła typu *split* przejdą w ciągu 3 lat (pomiędzy rokiem 2022 a 2024) na palne czynniki chłodnicze, niezależnie od realnej dostępności instalatorów, możliwościach transformacji łańcucha dostaw, opracowywania nowych komponentów, nie mówiąc już o aspektach bezpieczeństwa.

Na przykład, klimatyzatory typu *multisplit* stanowiły w 2015 r. 17% całkowitej sprzedaży jednostek w UE, a obecnie nawet ponad 20% w przedziale urządzeń od 0 do 12 kW (np. we Francji udziały *multisplit* z 22% rynku w 2015 r. do 33% w 2021 r.). Ocena skutków Projektu f-gazowego zakłada, że *multisplity* są w stanie przejść na palne czynniki chłodnicze, podczas gdy dobrze wiadomo, że przy obecnych normach bezpieczeństwa nie można racjonalnie skonstruować tych urządzeń z takimi palnymi czynnikami chłodniczymi. Dlatego poddajemy w wątpliwość założenia wskazujące, że 96% rynku byłoby w stanie przejść na propan. W naszej ocenie ok. 20% rynku nie będzie w stanie wykonać tego obowiązku.

To samo można powiedzieć o większych klimatyzatorach o odwróconym obiegu. W 2020 r. sama Komisja opublikowała sprawozdanie prowadzące do wniosku, że f-gazy są niezbędne w przypadku niektórych *splitów* pojedynczych i *multisplitów*. Dzisiaj, w niecałe dwa lata po tej publikacji Komisji, całkowicie lekceważy się ten argument. Grupa tych produktów stanowi kolejne 15% sprzedaży na rynku.

Ponadto, zakłada się, że sektor może w ciągu 3 lat przejść z f-gazów na nowy czynnik chłodniczy pomimo faktu, że liczba dostępnych na obecnym rynku jednostek z propanem jest bardzo ograniczona. Warto przypomnieć, że przejście z czynnika starego na ten stosowany obecnie zajęło branży ok. 10 lat.

Mając na uwadze nasze powyższe argumenty mocno kwestionujemy założenia do harmonogramu wycofania f-gazów zaproponowanego w nowym Rozporządzeniu. Uważamy, że prowadzi on do nierealistycznego i surowego scenariusza, który pozostawi rynek bez możliwości zaspokojenia zapotrzebowania konsumentów na odnawialne źródła energii i wysokowydajną technologię chłodzenia i ogrzewania budynków.

Podsumowując, wzywamy decydentów, aby przynajmniej nie zaostrozali obecnego stopniowego wycofywania rozporządzenia (UE) nr 517/2014 do czasu osiągnięcia celów REPowerEU (2030 r.).

2. Nerozwieszany problem eksportu sprzętu wstępnie napełnionego gazem

APPLiA pragnie podkreślić ważną kwestię związaną z konkurencyjnością naszego europejskiego przemysłu.

Art. 16 ust. 2 lit. c) przewiduje zwolnienie z ograniczenia ilości HFC wprowadzanych do obrotu, jeżeli są one „*supplied directly by a producer or an important to undertakings, for export out of the Union, not contained in products or equipment, where those hydrofluorocarbons are not subsequently made available to any other party within the Union, prior to export*”. Chociaż może to chronić globalną konkurencyjność unijnych producentów f-gazów, nie jest tak w przypadku unijnych producentów sprzętu zawierającego f-gazy. Z tego artykułu należy usunąć wyłączenie sprzętu wstępnie naładowanego. Uważamy, że wyłączenie takie jest sprzeczne z zasadą proporcjonalności i dyskryminujący. Ilość wyeksportowanego gazu we wstępnie napełnionym sprzęcie powinna być obsługiwana przez kraj lub region, który odbiera sprzęt. Tą samą logikę stosuje UE, gdy wstępnie napełniony sprzęt jest importowany do UE. Należy dodatkowo podkreślić, że rezygnacja z takiego wykluczenia nie przeszkodzi UE w wypełnieniu jej zobowiązań dotyczących protokołu montrealskiego i poprawek z Kigali.

3. Inne uwagi

Na koniec chcielibyśmy podkreślić, iż we wniosku brakuje definicji takich terminów, jak: (i) samodzielne urządzenia chłodnicze; (ii) wyposażenie pompy ciepła; (iii) urządzenia klimatyzacyjne; (iv) pomieszczenia podłączane do sieci i inne samodzielne urządzenia klimatyzacyjne i pompy ciepła.

Ponadto APPLiA jest bardzo zaniepokojona odniesieniem do „parts thereof” w art. 11. Stosowanie zakazów wprowadzania do obrotu „części” produktów i sprzętu oznaczałoby, że naprawa i modernizacja istniejącego sprzętu nie byłaby już możliwa.

Dziękując za analizę naszych uwag deklarujemy gotowość do współpracy na dalszych etapach opiniowania projektu Rozporządzenia. W przypadku pytań lub uwag jesteśmy gotowi przedstawić dalsze wyjaśnienia.

Z poważaniem,

Wojciech Konecki
Prezes Zarządu
APPLiA Polska
Ogólnopolski Związek Producentów AGD

